

Čak ti i kosa opada, u celim pramenovima. Gledaj!" On dohvati Vinstona za kosu i povuče; u ruci mu ostade pramen dlaka. "Otvori usta. Devet, deset, jedanaest - imaš još jedanaest zuba. Koliko si imao kad si došao ovamo? I ovo malo što ti je ostalo ispada ti iz glave. Gledaj!"

On dohvati jedan od Vinstonovih preostalih prednjih zuba između snažnog palca i kažiprsta. Kroz Vinstonovu vilicu sevu bol. O'Brajen mu beše iščupao zub iz korena. Zatim ga baci preko čelije.

"Truliš", reče on, "raspadaš se. Šta si ti? Vreća đubreta. Sad se okreni i ponovo pogledaj u ogledalo. Vidiš li tu spodobu koja te gleda? To je poslednji čovek. Ako si ti čovek, onda je to čovečanstvo. A sad se obuci."

Sporim, krutim pokretima, Vinston se počeo oblačiti. Do tada nije primećivao koliko je mršav i slab. U glavi mu se vrtela samo jedna misao: da se u zatvoru nalazi duže nego što mu se činilo. Zatim ga, dok je ponovo navlačio svoje bedne krpe, iznenada preplavi sažaljenje prema svom upropašćenom telu. Pre no što je postao svestan šta čini, on se skljioka na stoličicu koja je stajala pored kreveta i briznu u plač. Bio je svestan svoje ružnoće, svoje nespretnosti - svežanj kostiju u odvratnom prljavom rublju koji sedi i plače pod grubim belim svetlom - ali se nije mogao zaustaviti. O'Brajen mu položi ruke na rame, gotovo ljubazno.

"Neće to večno trajati", reče on. "Možeš se spasti kad god zaželiš. Sve zavisi od tebe."

"Vi ste to učinili?" zajeca Vinston. "Vi ste me doveli u ovo stanje."

"Ne, Vinstone, ti si sam sebe doveo do njega. To si prihvatio kad si krenuo protiv Partije. Sve je to bilo sadržano u tvom prvom delu. Nije se desilo ništa što nisi i sam predvideo."

On zastade, zatim produži:

"Potukli smo te, Vinstone. Slomili smo te. Video si kakvo ti je telo. Duh ti je u istom stanju. Ne mislimo da ti je ostalo još mnogo ponosa. Tukli su te, batinali, vređali; vrištao si od bola, valjao si se na podu u sopstvenoj krvi i bljuvotini. Cvilio si za milost, izdao si sve i svakoga. Možeš li mi navesti ijedno poniženje kroz koje nisi prošao?"

Vinston beše prestao da plače, mada su mu se suze i dalje cedile iz očiju. On podiže pogled ka O'Brajenju.

"Nisam izdao Džuliju", reče.

O'Brajen ga zamišljeno pogleda odozgo. "Ne", reče on. "ne; to stoji. Nisi izdao Džuliju."

Ono čudno poštovanje prema O'Brajenju, koje ništa nije moglo uništiti, ponovo zapljusnu Vinstonovo srce. Kako je inteligentan, pomisli on, kako je inteligentan! Nikad se nije desilo da O'Brajen ne shvati šta mu on kaže. Svako drugi bi mu smesta odvratio da je izdao Džuliju. Jer šta nisu iscedili iz njega pod mukama? Rekao im je sve što je znao o njoj, o njenim navikama, njenom karakteru, prošlosti; priznao je gozbe namirnicama sa crne berze, blud, maglovite planove protiv Partije - sve. A ipak, u onom smislu koji je davao toj reči, ipak je nije izdao. Nije prestao da je voli; osećanja koja je imao prema njoj ostala su ista. O'Brajen je bez objašnjenja razumeo šta je on mislio.

"Recite mi", upita ga Vinston, "hoće li me skoro streljati?" "Dotle može potrajati još dugo", reče O'Brajen. "Ti si težak slučaj. Ali ne gubi nadu. Mi izlečimo svakog, pre ili posle. Na kraju ćemo te streljati." 4. Bilo mu je mnogo bolje. Popravljao se i jačao iz dana u dan, ako se moglo govoriti o danima.

Belo svetlo i zujanje ostali su nepromenjeni, ali čelija je bila nešto udobnija nego ostale u kojima je bio. Na krevetu od dasaka bio je dušek i jastuk; imao je i stoličicu. Bili su ga okupali, a potom ga prilično često puštali da se pere u limenom lavoru. Čak su mu davali i tople vode da se pere. Dali su mu novo rublje i čist kombinezon, mazali su mu otečenu venu nekom mašću koja je ublažavala svrab. Izvadili su mu preostale zube i dali veštačku vilicu.